

PREPORUKE ZA ĐUBRENJE VOĆA

Primena azota

Iako se potreba za optimalnim količinama azota razlikuje od jedne lokacije do druge, preporuke raznih proizvođača treba uzeti kao okvirni vodič. Pre određivanja treba upoznati reakcije zasada na đubrenje. Mnogo je lakše primeniti dodatne količine azota nego izaći na kraj sa preteranim porastom do koga dovodi suvišak ovog elementa. Preterani porast posebno nanosi štete u mladim, gusto sađenim zasadima jabuke.

U pojedinim voćnjacima može postojati potreba za primenom manje ili više azota od preporučenih količina. Ove količine treba prilagoditi uslovima u voćnjaku koji se određuju na osnovu koncentracije azota u listu, bujnosti stabala, kvaliteta ploda i rodnosti. Na potrebu biljaka za azotom najviše utiču tip zemljišta, rezidba i način obrade međurednog prostora. Voćnjacima podignutim na plodnoj ilovači mogu biti potrebne samo polovine preporučenih količina azota, a onima na peskovitim zemljištima i do 50% više od dole navedenih količina. Mesta na kojima je prethodno sejana lucerka mogu imati povećani sadržaj azota i tu treba uneti mnogo manje đubriva. U voćnjake podignute na travnjacima i utrinama treba uneti 20-50% više azota nego u čiste i dobro obrađene. Isto tako, veće količine unose se i u jako zakorovljene voćnjake.

Jaka rezidba podstiče vegetativni porast i može smanjiti potrebe za azotom. Ovakva stabla treba đubriti malo ili ih skoro uopšte ne đubriti.

Đubrivo treba rasuti na mesto sa koga je ono dostupno biljci, ali tako da se opasnost od ožegotina na korenu svede na najmanju meru. Većina đubriva koja se nalaze na tržištu su soli, i ako se biljkama dostave u visokoj koncentraciji, mogu izazvati oštećenja korena. Kod mladih stabala voća i vinove loze, treba rasuti đubrivo u prečniku od 90 – 120 cm oko biljke, a 20-25 cm dalje od stabla. Tek posađene sadnice voća i vinove loze treba đubriti posle dovoljnih količina kiše i tek pošto se zemlja slegne. Oko starijih stabala đubrivo treba rasuti u prečniku širine krošnje. U starijim vinogradima, đubrivo treba rasuti u redu, u traci širine 1,5-1,8 m.

Na veoma peskovitim zemljištima preporučuje se prolećno đubrenje, pošto posle jesenje primene može doći do ispiranja. Dosta proizvođača azot primenjuju iz dva puta – prvu polovinu određene količine u martu ili aprilu, a drugu u junu, posle zametanja plodova. Količina u drugoj primeni može se smanjiti ili potpuno izostaviti ako nije zametnuto puno plodova, kako bi se izbegla prevelika bujnost u drugom delu vegetacione sezone.

Ako se koristi stajnjak ili neko drugo organsko đubrivo, pre primene treba ustanoviti sadržaj azota u njima i količinu primene prilagoditi količinama azota u mineralnim đubrivima koja se već primenjuju, tako da ukupna količina unetog azota ne prelazi preporučene količine primene. Teško je pretpostaviti koliko se azota može obezbediti iz sena ili slame. Moguće je da će biti potrebno smanjiti količine azota koje se u zemljište unose iz organskih đubriva ili ovu primenu potpuno prekinuti dok se ne vidi kako biljke na nju reaguju.